

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра зарубіжної літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

08

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Комунікативні стратегії англійської драматургії ХХ ст.

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація:

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Освітньо-професійна програма:

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни “Комунікативні стратегії англійської драматургії ХХ ст.”. – Одеса: ОНУ, 2023. – 13 с.

Розробник: ВОЙТЕНКО Леся, доктор філологічних наук, професор кафедри зарубіжної літератури

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри зарубіжної літератури

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри Василь Валентина СИЛАНТЬЄВА

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Наталя БІГУНОВА

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Інеса АЗАРОВА

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська

Олена ГРИГОРОВИЧ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____

Факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

Голова НМК Олена Олена ГРИГОРОВИЧ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 1/1	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		3-й	2-й
		Семестр	
		6-й	3-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з поняттям комунікативної стратегії, літературним процесом Англії ХХ століття, особливостями англійської драматургії; систематизації матеріалу, який є новим для наукового осмислення; виявленні та поясненні особливостей функціонування нових літературознавчих понять та напрямків на матеріалі творів сучасних англійських драматургів; запровадженні нових літературознавчих термінів у науковий обіг.

Завдання курсу: ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними засадами курсу; виявити художні засоби та прийоми створення образів, композиційних та сюжетних форм організації драматичного тексту; виробити у студентів практичні навички аналізу драматургічного тексту; навчити визначати комунікативні стратегії у текстах англійських драматургів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК)

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальних (СК):

СК05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку зарубіжної літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з французької мови українською, з української мови французькою.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР08. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію французької мови і зарубіжної літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР13. Аналізувати й інтерпретувати твори зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПР15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий, спеціальний філологічний та перекладознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Очікувані результати: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати: особливості літературного процесу зазначеного періоду; комунікативні стратегії авторські та загально-художні; основні теоретичні поняття, пов'язані з комунікативістикою та англійською драматургією;

вміти: виокремлювати в текстах сучасних англійських драматургів комунікативні стратегії та тактики; застосовувати теоретичні знання для практичного аналізу тексту; виявляти тактики та комунікативні стратегії письма певного англійського драматурга.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості англійської драматургії ХХ ст.

Тема 1. Драма як жанр. Система відношень між «смісловим» (семантичним) рівнем і компонентами художньої структури. Драма як універсальна «модель», як «каркас» жанру (психологічна, філософська драма, історична драма). Культурно-символічний код в драматургії. Концепт у художньому творі як вияв світогляду автора і ментальності. Національно-культурний код драми.

Тема 2. Поняття комунікації, особливості художньої комунікації. Різновиди художньої комунікації. Поняття комунікативної стратегії та тактики. Модель комунікації в драматургічному тексті. Особливості організації драматургічного тексту.

Тема 3. Б. Шоу і теорія нової драми. Б. Шоу проти Шекспіра: суть полеміки. "Квінтесенція ібсенізму" як теорія нової драми. Дискусійна драма та її особливості. Епізод драматургічного тексту як комунікативна стратегія. Інтертекстуальність п'єси Б.Шоу "Пігмаліон". Роль заголовку та авторські комунікативні стратегії у тексті твору. Роль відкритого фіналу у тексті п'єси, епічні елементи та образна система твору.

Тема 4. "Підводячи підсумки" як авторська стратегія С. Моема стосовно теорії драми, драматургічної техніки. Від комерційних п'єс до комедії звичаїв та психологічної п'єси: еволюція автора. Проблемна п'єса та реалізація даної комунікативної стратегії у п'єсі "Леді Фредерік" С. Моема. Психологізм як комунікативна стратегія п'єси. Комунікативні тактики комедії звичаїв у п'єсі "Леді Фредерік".

Тема 5. Дж. Осборн – представник "сердитих молодих людей". Проблема особистості і суспільства в драматургії Дж. Осборна. Проблема особистості і суспільства в драматургії Дж. Осборна. Комунікативні стратегії в драматургії Г. Пінтера: проблема особистості в суспільстві.

Тема 6. Абсурдистський театр С. Беккета. Проблеми людини і суспільства, мова як репрезентант абсурдистського світу.

Тема 7. Інтелектуальна драма Т. Стоппарда у культурно- історичному та літературному контексті.

Тема 8. Морально-етична проблематика драматургії Мак Донаха.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Очна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		л	п/с	ср		л	п/с	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Особливості англійської драматургії ХХ ст.								
Тема 1. Драма як жанр. Система відношень між «смисловим» (семантичним) рівнем і компонентами художньої структури. Драма як універсальна «модель», як «каркас» жанру (психологічна, філософська драма, історична драма).	11	4	2	5	11,5	2		10
Тема 2. Поняття комунікації, особливості художньої комунікації. Різновиди художньої комунікації. Поняття комунікативної стратегії та тактики.	13	4	2	7	11,5			10
Тема 3. Б. Шоу і теорія нової драми. Б. Шоу проти Шекспіра: суть полеміки. "Квінтесенція ібсенізму" як теорія нової драми. Дискусійна драма та її особливості.	11	2	2	7	11,5		2	10
Тема 4. "Підводячи підсумки" як авторська стратегія С. Моєма стосовно теорії драми, драматургічної техніки. Від комерційних п'єс до комедії звичаїв та психологічної п'єси: еволюція автора. Проблемна п'єса та реалізація даної комунікативної	11	2	2	7	11,5		2	10

стратегії у п'єсі "Леді Фредерік" С. Моєма.								
Тема 5. Дж. Осборн – представник "сердитих молодих людей". Проблема особистості і суспільства в драматургії Дж. Осборна.	11	2	2	7	11,5	2	2	10
Тема 6. Абсурдистський театр С. Беккета. Проблеми людини і суспільства, мова як репрезентант абсурдистського світу. Проблематика п'єс Г. Пінтера.	11	2	2	7	11,5			10
Тема 7. Інтелектуальна драма Т. Стоппарда у культурно-історичному та літературному контексті.	11	2	2	7	10,5			10
Тема 8. Морально-етична проблематика драматургії Мак Донаха.	11	2	2	7	10,5			10
Всього за змістовим модулем 1	90	20	16	54	90			6
Усього годин	90	20	16	54	90	6	4	80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин	
		очна форма	заочна форма
Усне опитування за темами			
Змістовий модуль 1. Особливості англійської драматургії ХХ ст.			
1.	Тема 1. Драма як жанр. Система відношень між «смісловим» (семантичним) рівнем і компонентами художньої структури. Драма як універсальна «модель», як «каркас» жанру (психологічна, філософська драма, історична драма). Поняття комунікації, особливості художньої комунікації. Різновиди художньої комунікації.	2	2
2.	Тема 3. Інтертекстуальність п'єси Б. Шоу «Пігмаліон»	2	
3.	Тема 4. Проблемна п'єса та реалізація даної комунікативної стратегії в п'єсі С. Моема «Леді Фредерік»	2	
4.	Тема 5. «Озирнись у гніві» як зразок драматургії покоління «сердитих молодих людей». Проблематика твору.	2	
5.	Тема 5. Проблема особистості і суспільства в п'єсі Г. Пінтера «Сторож».	2	2
6.	Тема 6. Щасливі дні» С. Беккета як зразок абсурдистського твору.	2	
7.	Тема 7. «Аркадія» Т. Стоппарда як інтелектуальна драма.	2	
8.	Тема 8. Чорний гумор як комунікативна стратегія в п'єсі Мак Донаха «Людина-подушка».	2	
Разом за змістовим модулем 1		16	4
Усього годин		16	4

6. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

Підготовка до семінарських занять і самостійне опрацювання тем.

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин	
		очна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Особливості англійської драматургії ХХ ст.			
1.	Тема 1. Культурно-символічний код в драматургії. Концепт у художньому творі як вияв світогляду автора і ментальності. Національно-культурний код драми.	5	10
2.	Тема 2. Поняття комунікативної стратегії та тактики. Модель комунікації в драматургічному тексті. Особливості організації драматургічного тексту.	7	10
3.	Тема 3. Парадокс та абсурд як комунікативні стратегії автора у п'єсі "Ідеальний чоловік" (1895).	7	10
4.	Тема 4. Дискусійна драма та її особливості. Епізодія драматургічного тексту як комунікативна стратегія.	7	10
5.	Тема 5. Роль відкритого фіналу у тексті п'єси, епічні елементи та образна система твору.	7	10
6.	Тема 6. Авторські стратегії в театрі абсурду.	7	10
7.	Тема 7. Інтертекстуальність як комунікативна стратегія в драматургії Т. Стоппарда.	7	10
8.	Тема 8. Поняття «чорного гумору» в англійській літературі.	7	10
Разом за змістовим модулем 1		54	80
Усього годин		54	80

9. Методи навчання

Словесні: лекції, розповідь, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація навчального матеріалу (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрація.

Практичні: самостійна підготовка до семінарського заняття, індивідуальні завдання.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: усне опитування, самостійна робота.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

За системою ОНУ імені І.І. Мечникова	Оцінка ECTS	Визначення
1	2	3
90–100	A	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє цінні творчі ідеї.
85–89	B	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C	Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E	Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

11. Питання для поточного контролю

1. Що таке комунікація?
2. Особливості художньої комунікації.
3. Яка комунікативна модель реалізована в драматургічному тексті?
4. Що таке комунікативна стратегія?
5. Чим драма відрізняється від інших видів літератури?
6. Які особливості драматургії Англії ХХ століття можна виділити?
7. Що таке нова драма на думку Б. Шоу?
8. В чому суть полеміки Б. Шоу з Шекспіром?
9. Що таке відкритий фінал?

10. Чим відрізняються погляди С. Моема на сучасний йому театр?
11. Що таке нова драма в розумінні С. Моема?
12. Які комунікативні стратегії використовує С. Моем у п'єсі "Леді Фредерік"?
13. В чому проявляється психологізм п'єси С. Моема "Леді Фредерік"?
14. Які комунікативні стратегії використовує Б. Шоу у п'єсі "Пігмаліон"?
15. Інтертекстуальність як комунікативна стратегія п'єси Б. Шоу "Пігмаліон".
16. Охарактеризуйте фінал п'єси Б. Шоу "Пігмаліон".
17. Проблема виховання як комунікативна стратегія п'єси Б. Шоу "Пігмаліон".
18. Як трансформувався античний міф у тексті п'єси Б. Шоу "Пігмаліон".
19. Які комунікативні тактики задіяні автором для характеристики персонажів п'єси Б. Шоу "Пігмаліон".
20. Які комунікативні стратегії нового театру формулює Б. Шоу у роботі "Квінтесенція Ібсенізму"?
21. хто такі «сердиті молоді люди»? Характерні особливості їхньої творчості
22. В чому своєрідність авторської комунікації Г. Пінтера?
23. Які комунікативні стратегії використовує С. Беккет у п'єсі «Щасливі дні»?
24. Особливості драматургії Т. Стоппарда
25. Які комунікативні стратегії нового театру формулює С. Моем у роботі "Підводячи підсумки"?
26. Виділити спільні риси у поглядах С. Моема та Б. Шоу в теорії драми.
27. Які відмінні комунікативні стратегії у розвитку нової драми виділяють С. Моем та Б. Шоу?
28. Які комунікативні стратегії використовую МакДонах у своїх драмах?
29. Інтертекстуальність як комунікативна стратегія в драматургії Англії другої половини ХХ століття.
30. Які провідні комунікативні стратегії властиві англійській драматургії ХХ століття?

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів отримати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль								Загальна оцінка
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
100	100	100	100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії англійської драматургії ХХ ст.» Одеса : ОНУ, 2023. 13 с..
2. Силабус навчальної дисципліни «Комунікативні стратегії англійської драматургії ХХ ст.».
3. Войтенко Л. І. Художня література як форма комунікації : навч.-методичний посібник з курсу «Художня література як форма комунікації». Одеса, 2020. 38 с. URL : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/edu-programm/rgf/035_filologiya_phd/Hudognya_literatura_yak_forma_komunikacii.pdf
4. Войтенко Л. І. Навчально-методичний посібник з курсу «Новітня література англійських країн». Одеса, 2020. 88 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Афоніна О.С. Коди культури і «подвійне кодування» в мистецтві: *Монографія*. Київ: НАКККіМ, 2017. 314 с.
2. Гайдаш А.В. Дискурс старіння у драматургії США: проблемне поле, семантика, поетика: *Монографія*. Дніпро: Академія ПП, 2019. 416с.
3. Повторева С. М. Структурний підхід – структуралізм – постструктуралізм (еволюція методології та її поширення у гуманітарних студіях): *Монографія*. Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2010. 336 с.

Додаткова

1. Gindin S. I. What is Text as a Basic Notion of Text Linguistics. *Text vs Sentence* / Janos S. Petofi (ed.). Hamburg: Helmut Buske Verlag, 2011. P. 107- 11.
2. Kriteva J. La révolution du langage poétique : L'Avant-garde à la fin du dix-neuvième siècle : Lautréamont et Mallarmé. Paris : Seuil, coll. TelQuel, 2014. 633 p.
3. Szturc W. Teoria dramatu romantycznego w Europie XIX wieku. Krakow: Homini, 2019. 276 s.
4. Burt P. Granville Barker's Ensemble as a Model of Fabian Theatre. *New Theatre Quarterly*. 2012. Vol. 28, Issue 4. P. 307-324.
5. Christian M. Marriage and New Drama in Late-Victorian London : diss.D.Ph./ Mary Christian. Indiana University, 2016. 247 p.

Художні тексти

1. Шоу Б. “Квінтесенція ібсенізму”.
2. Шоу Б. “Пігмаліон”.
3. Моем С. “Леді Фредерік”.
4. Моем С. “Підводячи підсумки”.
5. Дж Осборн “Озирнись у гніві”.
6. Беккет С. “Щасливі дні”.
7. Стоппарда Т. “Аркадія”.
8. Мак Донах “Людина - подушка”.
9. Пінтер Г. “Сторож”.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка: <http://lib-gw.univ.kiev.ua/>
3. Бібліотека ОНУ ім.І. І. Мечникова: <http://lib.onu.edu.ua/>
4. Електронна бібліотека дисертацій <https://www.dissercat.com>
5. Електронна бібліотека "УКРАЇНКА" <http://irbis-nbuv.gov.ua>
6. Національна бібліотека: <http://www.ognb.odessa.ua/>